

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Alexandru Prisac, în numele părții vătămate Toderici Ion și al părții civile Reuțki Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, în privința inculpatului

Olari Maxim XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>02.08.2017 – 18.12.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>20.02.2018 – 22.03.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>18.04.2019 – 29.05.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 18 decembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Olari Maxim a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 4000 lei.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 84 lei a fost respinsă ca nefondată.

Acțiunea civilă înaintată de Toderici I. și Reuțki O. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a indicat că **în cadrul urmăririi penale s-a constatat** că la 29 iulie 2016, orele 22.00, inculpatul Olari M., fiind deținător al permisului de conducere de categoria „B”, aflându-se la volanul autovehiculului „Toyota Corolla”, n.î. XXXXXX, deplasându-se pe traseul de ieșire din com. Budești, mun. Chișinău, în direcția raionului Dubăsari, în preajma stației „Rompetrol”, exprimând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele Regulamentului circulației rutiere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume: prevederile pct. 3 al RCR, conform căruia, participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului; prevederile pct. 10) alin. (1) lit. b) al RCR, care prescrie că persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, prevederile pct. 45) al RCR, potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; pct. 59) alin. (2) al RCR, care prevede că la intersecția drumurilor de semnificație neechivalentă, conducătorul vehiculului care se deplasează pe drumul fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate, precum și a ignorat cerințele indicatorului rutier 2.1, ce semnifică „cedează trecerea”, iar, drept urmare a încălcărilor enunțate, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport și, ieșind în intersecție, a comis tamponarea autovehiculului „Mercedes Sprinter”, n.î. XXX XX, condus de către Toderici I., care se deplasa regulamentar pe drumul cu prioritate.

În rezultatul impactului, șoferului Toderici I. i-au fost provocate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2882/D din 22.11.2016, leziuni sub formă de fractură a epicondiliului lateral humeral pe stânga cu defect osos, lezarea mușchilor extensori ai degetelor și mâinii, defect masiv semicircular al brațului și antebrațului stâng, plagă contuză a mâinii propriu zisă, cu defect tegumentar, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect dur sau la lovire de acesta, posibil în circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală medie.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut necondiționat săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Dat fiind că probele administrate dovedesc totalmente vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut integral vina, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, anterior nu a fost atras la răspundere penală, se caracterizează pozitiv, are un comportament exemplar, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, concluzionând că pedeapsa cu închisoare va fi

una excesivă, corectarea acestuia fiind posibilă prin aplicarea unei pedepse cu amendă, stabilită conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, aceasta fiind în corespundere cu principiul echității și care inevitabil va contribui la atingerea scopului pedepsei penale prevăzute de art. 61 Cod penal.

Totodată, instanța a menționat că la data comiterii infracțiunii, 29.07.2016, sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal prevedea pedeapsa cu amendă în quantum de până la 300 unități convenționale, iar unitatea convențională la acel moment constituia, conform art. 64 alin. (2) Cod penal, 20 lei. Potrivit art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea minimă a amenzii pentru persoanele fizice constituia 150 unități convenționale.

Aplicând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură, limitele noi pentru amendă vor fi de la 225 unități convenționale la 112,5 unități convenționale.

În același timp, acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Toderici I. privind încasarea prejudiciului material în sumă de 25.000 lei și moral în mărime de 450.000 lei și acțiunea civilă înaintată de către partea civilă Reuțki O. privind încasarea prejudiciului material în mărime de 4000 euro, urmează a fi admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului acestora să se expună instanța în ordine civilă.

Or, partea vătămată Toderici I., cu toate că i-a fost acordat suficient timp, nu a prezentat dovezi suficiente întru confirmarea cuantumului prejudiciului material suportat în urma producerii accidentului rutier, iar partea civilă Reuțki O. nu a probat în niciun fel cuantumul prejudiciului material în mărime de 4000 euro, cu titlu de pagubă cauzată prin distrugerea automobilului.

Mai mult, reprezentantul intervenientului accesoriu CA „Galas”, în vederea precizării cuantumului daunelor materiale cauzate prin deteriorarea autovehiculului în rezultatul accidentului rutier, a solicitat numirea unei expertize judiciare și a pledat pentru admiterea acțiunii în principiu, urmând a fi stabilită suma exactă a prejudiciului cauzat, deoarece suma invocată de partea vătămată este nemotivată și exagerată, nefiind probată corespunzător, pentru stabilirea căreia este necesar timp mai îndelungat și o examinare minuțioasă.

Potrivit art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, iar conform art. 143 alin. (2) Cod procedură penală, plata expertizei judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Deci, cheltuielile suportate în cadrul instrumentării cauzei penale pentru efectuarea expertizei medico-legale nu pot fi puse în seama inculpatului.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Principal, Adrian Scutaru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpat să fie încasate cheltuielile judiciare în sumă de 84 lei.

Apelantul a indicat că obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală. Or, săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare revenindu-i în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli.

Totodată, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

3.1. A declarat apel și avocatul Alexandru Prisac, în numele părții vătămate Toderici I. și părții civile Reuțki O., solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa maximă prevăzută la articolul incriminat, cu admiterea integrală a acțiunilor civile înaintate.

Apelantul a invocat că inculpatului urma a-i fi aplicată o pedeapsă mai aspră, deoarece a ignorat partea vătămată din momentul comiterii infracțiunii, iar ulterior nu l-a vizitat la spital.

La fel, instanța de fond urma să-i aplice inculpatului pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, deoarece acesta în ședința de judecată avea un comportament inadecvat, iar avocatul a menționat că ultimul are anumite tulburări psihice.

În același timp, în beneficiul părții vătămate urmează a fi încasat prejudiciul moral în mărime de 450.000 lei or, acesta a avut și suportă suferințe fizice și psihice considerabile. Suma solicitată a fost estimată în conformitate cu criteriile prevăzute la art. 1423 alin. (1) Cod civil. Prima instanță eronat a constatat că nu au fost prezentate probe, prejudiciul moral cauzat prin suferințele fizice și psihice părții vătămate fiind dovedite prin raportul de expertiză medico-legală care confirmă vătămarea medie a integrității corporale.

Partea civilă Reuțki O. a solicitat încasarea sumei de 4000 euro cu titlu de daune cauzate prin distrugerea automobilului care nu mai poate fi exploatat.

Instanța de fond eronat a indicat că nu au fost prezentate probe or, potrivit raportului de constatare, reparația automobilului necesită suma de peste 5000 euro, însă partea civilă a solicitat doar 4000 euro.

Prin admiterea acțiunii civile în principiu se tergiversează restabilirea în drepturi a persoanelor civile.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Apelul avocatului a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Olari Maxim a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 4000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 84 lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Toderici I. prejudiciul moral în mărime de 30.000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Toderici I. și Reuțki O. privind încasarea prejudiciul material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond, în partea dispozitivă a sentinței a recunoscut vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.

(1) Cod penal, însă, în partea descriptivă a sentinței nu a constatat fapta pe infracțiunea comisă, încălcând prevederile art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a constatat, că la 29 iulie 2016, orele 22.00, inculpatul Olari M., fiind deținător al permisului de conducere de categoria „B”, aflându-se la volanul autovehiculului „Toyota Corolla”, n.î. XXXXX, deplasându-se pe traseul de ieșire din com. Budești, mun. Chișinău, în direcția r-ului Dubăsari, în preajma stației „Rompetrol”, exprimând neatentie față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele Regulamentului circulației rutiere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume: prevederile pct. 3 al RCR, conform căruia, participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului; prevederile pct. 10 alin. (1) lit. b) al RCR, care prescrie că persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, prevederile pct. 45) al RCR, potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; pct. 59) alin. (2) al RCR, care prevede că la intersecția drumurilor de semnificație neechivalentă, conducătorul vehiculului care se deplasează pe drumul fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate, precum și a ignorat cerințele indicatorului rutier 2.1, ce semnifică „cedează trecerea”, iar drept urmare a încălcărilor enunțate, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport și, ieșind în intersecție, a comis tamponarea autovehiculului „Mercedes Sprinter”, n.î. XXX XX, condus de către Toderici I., care se deplasa regulamentar pe drumul cu prioritate.

În rezultatul impactului, șoferului Toderici I. i-au fost provocate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2882/D din 22.11.2016, leziuni sub formă de fractură a epicondilului lateral humeral pe stânga cu defect osos, lezarea mușchilor extensori ai degetelor și mâinii, defect masiv semicircular al brațului și antebrățului stâng, plagă contuză a mâinii propriu zisă, cu defect tegumentar, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect dur sau la lovire de acesta, posibil în circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală medie.

Instanța de apel a reținut că în instanța de fond inculpatul a recunoscut integral vina și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată.

Prin justificarea probelor administrate, vinovăția inculpatului este dovedită totalmente, acțiunile lui urmând a fi încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății.

Potrivit art. 75 alin. (1), (2) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a

prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul amenzii.

Sanctiunea art. 264 alin. (1) Cod penal, la momentul comiterii faptei – 29.07.2016, prevedea pedeapsa sub formă de amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, din imprudență, că anterior nu a fost judecat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, se caracterizează pozitiv, a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer, cauza a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că nu au fost constatate circumstanțe agravante, cele atenuante fiind căința sinceră și săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, concluzionând că reeducarea și corectarea acestuia este posibilă prin aplicarea unei pedepse cu amendă, fiind nefondată cererea privind aplicarea celei mai aspre pedepse din alternativa celor prevăzute de sancțiunea articolului incriminat.

Totodată, instanța a menționat că la momentul comiterii infracțiunii, sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal prevedea pedeapsa cu amenda în quantum de până la 300 unități convenționale, unitatea convențională la acel moment constituind 20 lei, iar potrivit art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea minimă a amenzii pentru persoanele fizice constituia 150 unități convenționale.

Ținând cont de faptul că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, inculpatul urmează a fi condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 4000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În același timp, partea vătămată Toderici I. a solicitat încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în sumă de 25.000 lei și moral în mărime de 450.000 lei, iar partea civilă Reuțki O. a solicitat încasarea daunei cauzate prin distrugerea automobilului în mărime de 4000 euro.

Or, partea civilă Reuțki O. este proprietarul automobilului „Mercedes 210D” deteriorat în rezultatul accidentului produs din culpa inculpatului, automobilul fiind asigurat de răspundere civilă obligatorie la CA „Galas” SA, care a fost atras în procesul penal în calitate de intervenient.

CA „Galas” a cerut precizarea cuantumului daunelor materiale cauzate prin deteriorarea autovehiculului în rezultatul accidentului rutier, solicitând numirea unei expertize judiciare, demersul cu privire la efectuarea expertizei fiind respins în ședința instanței de fond.

Astfel, ținând cont de faptul că cauza a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, că CA „Galas” a fost atras în calitate de intervenient accesoriu, însă nu a fost de acord cu suma prejudiciului material solicitat de Toderici I. și Reuțki O., mărimea pagubei materiale nefiind demonstrată cu certitudine, la caz nu este necesară efectuarea expertizei de evaluare a prejudiciului cauzat care ar demonstra exact care este întinderea prejudiciului.

Partea vătămată Toderici I. a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 25.000 lei, pentru tratamentul medical în urma cauzării vătămarilor corporale medii, însă nu a prezentat probe care ar justifica cuantumul prejudiciului material solicitat.

Deci, în cazuri excepționale, când pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile ar trebui amânată judecarea cauzei, acțiunea civilă se admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor materiale să hotărască instanța civilă, potrivit art. 387 al. (3) Cod de procedură penală.

Totodată, sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident intră în categoria pagubelor care se repară personal de posesorul izvorului de pericol sporit, iar instanța de fond neîntemeiat a admis doar în principiu cererea de încasare a prejudiciului moral.

Astfel, ținând cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice, de impactul accidentului asupra integrității corporale a părții vătămate, căreia i-au fost cauzate vătămări corporale medii, precum și de faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială inculpatului, este echitabilă încasarea prejudiciului moral în cuantum de 30.000 lei în beneficiul părții vătămate, în rest pretențiile înaintate fiind nefondate și exagerate.

În același timp, potrivit art. 229 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul.

5. Avocatul Alexandru Prisac a declarat recurs ordinar, în numele părții vătămate Toderici I. și părții civile Reuțki O., în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa maximă prevăzută la articolul incriminat, cu privarea de dreptul de

a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, cu încasarea în beneficiu lui Toderici I. a prejudiciului material în sumă de 25.000 lei și moral în mărime de 450.000 lei, și în beneficiul lui Reuțki O. a prejudiciul material în mărime de 4000 euro.

Recurentul a invocat că în rezultatul accidentului părții vătămate i-a fost traumată mâna stângă, iar medicii au depus efort enorm pentru ca acesta să nu-și piardă mâna, au efectuat un transplant, existând și riscul de a-i fi amputată mâna. La moment partea vătămată nu poate mișca această mână, osul fiind grav afectat și fiind fixat în tije din metal.

Suma prejudiciului material solicitat în mărime de 25.000 lei a fost cheltuită de partea vătămată pentru tratament, care urmează a fi continuat, iar inculpatul nu manifestă interes de a-l ajuta.

Inițial, în instanța de fond, inculpatul a fost de acord să achite această sumă, ulterior, indicând că recunoaște doar prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei.

Instanța de fond nu a dispus încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material.

Însă, prima instanță nu putea să admită renunțarea la recunoaștere a inculpatului, deoarece, potrivit art. 131 alin. (5) Cod de procedură civilă, renunțarea la recunoaștere efectuată în judecată influențează recunoașterea numai dacă partea care a recunoscut faptele dovedește că mărturisirea lui nu corespunde adevărului, ci este rezultatul unei erori, iar inculpatul nu a dovedit acest fapt și instanța de apel nu s-a expus asupra acestui argument.

Inculpatului urma a-i fi aplicată o pedeapsă mai aspră deoarece a ignorat partea vătămată din momentul comiterii infracțiunii, iar ulterior nu l-a vizitat la spital, instanța de apel ignorând argumentele invocate în acest sens în apelul declarat.

Totodată, inculpatului urma a-i fi aplicată pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, deoarece acesta în ședința de judecată avea un comportament inadecvat, iar avocatul acestuia a menționat că ultimul are anumite tulburări psihice.

În același timp, în beneficiul părții vătămate urmează a fi încasat prejudiciul moral în mărime de 450.000 lei or, acesta a avut și suportă suferințe fizice și psihice considerabile.

Instanțele de fond și de apel eronat au admis în principiu acțiunea civilă, or, fiind administrate suficiente probe, urmau a fi încasate sumele solicitate.

Prima instanță eronat a constatat că nu au fost prezentate probe, prejudiciul moral cauzat prin suferințele fizice și psihice părții vătămate fiind dovedit prin raportul de expertiză medico-legală care confirmă vătămarea medie a integrității corporale.

Partea civilă Reuțki O. a solicitat încasarea sumei de 4000 euro cu titlu de daune cauzate prin distrugerea automobilului care a fost distrus substanțial și nu mai poate fi exploatat.

Instanța de fond greșit a indicat că nu au fost prezentate probe or, potrivit raportului de constatare, reparația automobilului necesită suma de peste 5000 euro, însă partea civilă a solicitat doar 4000 euro.

Prin admiterea acțiunii civile în principiu se tergiversează restabilirea în drepturi a persoanelor civile.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat în drept pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că care prevede și următoarele temeiuri pentru recursul ordinar – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete din apelul declarat nu s-ar fi pronunțat instanța de apel și care ar fi esența erorilor concrete de drept, și a circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța ar fi admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de

drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, care a comis o infracțiune mai puțin gravă, din imprudență, anterior nu a fost judecat, este caracterizat pozitiv, a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, lipsind circumstanțe agravante, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul amenzii.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane. Or, sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal, nu prevede pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloacele de

transport, în cazul aplicării pedepsei principale sub formă de amendă (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, se reține că concluziile și soluția instanței de apel asupra acțiunii civile în partea prejudiciului material sunt, la fel, legale și întemeiate, deoarece, conform art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, partea vătămată și partea civilă nu sunt lezate în dreptul de a soluționa litigiul cu privire la despăgubirile materiale în procedura civilă.

În același timp, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate.

Or, conform prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiturile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată***, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în aspectul pedepsei aplicate și în latura civilă.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei, cât și în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 3. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate

servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Alexandru Prisac, în numele părții vătămate Toderici Ion și al părții civile Reuțki Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, în privința inculpatului Olari Maxim XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 iunie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun